

	Јавна здравствена установа Болница „Свети Врачеви“ Бијељина Српске војске 53			УП-10-003
Израда и дистрибуција извјештаја о резултатима испитивања у Служби за хематолошку и биохемијску дијагностику				
Страна 1 од 6	Издање:	Важи од:	Одобрио	Копија број
	5	2023-07-11	мр фарм. Анђела Митровић руководилац Службе за хематолошку и биохемијску дијагностику	Е

1. ПРЕДМЕТ И ПОДРУЧЈЕ ПРИМЈЕНЕ

1.1 Предмет упутства

Упутством је дефинисано верификација резултата испитивања, изглед и садржај извјештаја о испитивању, издавање и дистрибуција извјештаја о испитивању, поступак у случају кашњења, измјене и допуне у извјештајима о испитивању, издавање дупликата извјештаја и чување извјештаја у Јавној здравственој установи Болница „Свети Врачеви“ Бијељина (у даљем тексту Болница Бијељина).

1.2 Подручје примјене

Упутство се примјењује у Служби за хематолошку и биохемијску дијагностику.

1.3 Надлежности за примјену

За примјену овог упутства надлежан је руководиоца службе. Упутство примјењују сви запослени у служби.

1.4 Искључења

- Нема.

2. ВЕЗА С ДРУГИМ ДОКУМЕНТИМА

2.1 Референтни документи

- Нема.

2.2 Остали документи

- ПР-10-030: Управљање неусаглашеностима у процесу лабораторијског испитивања.
- ПР-10-001: Управљање медицинском документацијом.
- УП-10-009: Пријем пацијената, захтјева и узорак у Служби за хематолошку и биохемијску дијагностику.
- УП-10-006: Поступање у случају алармантних резултата испитивања.
- УП-10-007: Поступак у случају хитних испитивања.

3. ТЕРМИНИ И СКРАЋЕНИЦЕ

3.1 Термини

- Нема.

3.2 Скраћенице

- ЛИС - Лабораторијски информациони систем.
- ИЗИС - Интегрисани здравствени информациони систем.

Болница Бијељина	Страна 2 од 5	Издање:	Важи од:	УП-10-003
		5	2023-07-11	

4. ОПИС ПОСТУПКА (ПРОЦЕСА)

4.1 Верификација резултата испитивања

Сви записи у процесу испитивања, формирају се истовремено када се спроводи активност. Када се врши измјена и / или допуна записа, биљежи се датум, вријеме и идентитет особе која врши измјене. Оригинални запис увијек остаје читак када се врше исправке и допуне. За верификовање резултата испитивања надлежан је специјалиста медицинске биохемије, специјалиста клиничке биохемије, хемичар - специјалиста биохемије, дипломирани фармацеут - медицински биохемичар. По завршетку процеса испитивања, прикупљају се записи о резултатима испитивања који су идентификовани тако да се могу повезати са примарним узорком и пацијентом и врши се верификацију резултата. Приликом верификације у обзир се узима:

- комплетност података,
- тачност података,
- корелација резултата,
- какав је резултат у односу на биолошки референтни интервал.

У случају када се утврди да резултате није могуће верификовати односно, када постоји сумња у тачност резултата, покреће се процедура ПР-10-030: *Управљање неусаглашеностима у процесу лабораторијских испитивања*. Доноси се одлука да ли треба, и да ли је могуће поновити испитивање. Ако је одлука да се испитивање понови, резултати поновљених испитивања пролазе поново поступак верификације. Када се приликом верификације резултата утврде алармантни / критични резултати, примјењује се упутство УП-10-006: *Поступак у случају алармантних резултата испитивања*. Верификовани резултати уносе се у извјештај према тачки 4.3 овог упутства.

4.2 Изглед и садржај извјештаја о испитивању

Изглед и садржај извјештаја усаглашен је са захтјевима прописа, стандарда и потреба корисника. Извјештај о резултатима испитивања садржи следеће елементе:

- идентификација наше лабораторије (назив, адреса),
- јасна и недвосмислена идентификација испитивања (укључујући и методу испитивања),
- јединствена идентификација пацијента и то:
- лабораторијски број,
- број из протокола,
- име и презиме,
- узраст, пол,
- одредиште за издавање извјештаја (преузимање у лабораторији, достава путем информационог система доктору, електронска пошта, а како је наведено у упуту),
- име и презиме доктора медицине, установа / служба из које је захтјев дошао (друга установа или назив организационе јединице у Болници) и адресу установе / доктора,
- датум и вријеме сакупљања примарног узорка (када је познато и релевантно),
- вријеме пријема узорка у лабораторију,
- датум и вријеме издавања извјештаја о испитивању,
- извор и систем (или тип примарног узорка),
- резултати испитивања у SI јединицама или јединицама које су следљиве до SI јединица (кад је примјенљиво),

Болница Бијелина	Страна 3 од 5	Издање:	Важи од:	УП-10-003
		5	2023-07-11	

- биолошки референтни интервали (када је примјенљиво),
- тумачење резултата (када одговара).

Напомене у вези специфичности предметних испитивања:

- Уноси се опис квалитета или адекватност примарног узорка уколико је постојала сумња да може да угрози квалитет резултата испитивања.
- Информације о понављању испитивања (ако је релевантно).
- Информације у вези захтјеваних испитивања која нису спроведена, или се на други начин одступило од захтјева за испитивање.
- Напомена да се резултати испитивања односе само на испитиване узорке (ако је испитивање вршено на достављеном узорку).
- Детаљи о условима приликом узорковања који могу да утичу на тумачење резултата лабораторијског испитивања (нпр. вријеме у које је узорак узет).
- Напомене о интерференцијама (ако је релевантно).
- Идентификација лица овлашћеног да изда извјештај.
- Оригиналне и исправљене резултате (ако је релевантно).
- Потпис или овлашћење лица које прегледа и издаје извјештај.

Други подаци у вези примјењене методе испитивања доступни су на захтјев. Приликом израде извјештаја, поштују се рјечник, синтакса и номенклатура међународних организација из области испитивања.

4.3 Издавање и дистрибуција извјештаја о испитивању

Идентификационе ознаке се у извјештај аутоматски генеришу кроз информациони систем, тако да се извјештај може недвосмислено повезати са захтјевом за испитивање и примарним узорком. То су:

- ID пута
- лабораторијски број,
- број из протокола,
- име и презиме,
- јединствени матични број, датум рођења (ако је примјењиво),
- узраст, пол..

Дистрибуција извјештаја се врши на у папирној форми или електронским путем (путем информационог система ИЗИС – а) ; пацијентима, уз здравствену књижицу или личну карту; медицинском особљу са одјелења и из других установа задуженом за доставу материјала (нпр. Медицина рада); на *e-mail* адресу на захтјев пацијента.

Вријеме издавања лабораторијских извјештаја је дефинисано у следећој табели.

Табела 1: Издавања лабораторијских извјештаја

1. Врста испитивања – за ванболничке пацијенте	Вријеме издавања извјештаја
Рутинска испитивања	следећи радни дан од: 12.00 – 13.00 h и суботом од: 11.30 – 12.00 h
Протромбинско вријеме	у 12.00 h
ККС, гликемије, гасне анализе,	за 1 сат
2. Врста испитивања– за болничке пацијенте	Вријеме издавања извјештаја

Болница Бијељина	Страна 4 од 5	Издање:	Важи од:	УП-10-003
		5	2023-07-11	

Рутинска испитивања	13.00 – 13.30 h
Појединачна испитивања (ККС, гликемија, гасне анализе)	за 30 минута до 1 сата
Узорци узети касније у току дана	за 2 сата
3. Хитно захтјевана испитивања (за све пацијенте)	Обртно вријеме
Појединачна испитивања (ККС, гликемија, гасне анализе, урин)	10 – 30 минута
Испитивања параметара хемостазе	1 сат
Биохемијска испитивања	1 сат
Имунохемијска испитивања	2 сата

Када се ради о резултатима са озбиљним последицама по живот и здравље пацијента, извјештај пацијенту издаје по упутству УП-10-006: *Поступак у случају алармантних резултата испитивања.*

4.3.1 Издавање извјештаја у случају хитних испитивања

Поступак издавања извјештаја о резултатима испитивања која су означена као хитна, описан је упутством УП-10-007: *Поступак у случају хитних испитивања.*

4.4 Поступак у случају кашњења у испитивањима

За сваки параметар у лабораторији је утврђено обртно вријеме, а информације су доступне корисницима и пацијентима. Обртно вријеме је вријеме од момента пријема узорка у лабораторију / узимања узорка у лабораторији до момента формирања извјештаја о испитивању. Обртно вријеме је дефинисано за сва испитивања која се обављају у лабораторији у упутству УП-10-007: *Поступак у случају хитних испитивања.* Када се утврди да испитивање касни и да неће бити испоштовано обртно вријеме за испитивања, а да је то од значаја за његу пацијента, специјалисте медицинске биохемије, специјалисте клиничке биохемије, хемичар - специјалиста биохемије или дипломирани фармацеут - медицински биохемичар позива и о томе информише корисника или пацијента. Запис о комуницирању формира се у обрасцу ОБ-10-016: *Комуникација са подносиоцем захтјева за испитивања (образац је регулисан упутством УП-10-007: Поступак у случају хитних испитивања).*

4.5 Измјене и допуне у извјештајима у испитивању

4.5.1 Измјене у извјештајима о испитивању

Када се након издавања извјештаја утврди грешка у извјештају о испитивању или се врши допуна извјештаја, извјештај мора бити ревидиран. Уколико се ради о измјенама извјештаја насталим услјед грешке у аналитичком дијелу испитивања, корисник се обавјештава о томе и то се евидентира у обрасцу ОБ-10-016: *Комуникација са подносиоцем захтјева за испитивање.* У напомени оригиналног извјештаја се пише да ће анализа бити поновљена под новим лабораторијским бројем и да ће извјештај бити ревидиран. Оригиналани извјештај се чува. Ревидирани, кумулативни извјештај садржи све податке о пацијенту, а у напомени се пише да се ради о ревизији оригиналног извјештаја ЛБ____, од____(датум). Ревидиран извјештај приказује вријеме и датум промјене, те идентитет особе која је извршила измјену. У протоколу се, такође, евидентира извршена промјена.

Уколико се ради о допуни извјештаја, у смислу захтјева за додатне анализе, у напомени се пише да се ради о допуни и набрајају се захтијеване анализе. Овакав ревидиран извјештај, такође, садржи податке о пацијенту, датум и вријеме ревизије као и име особе одговорне за ревизију.

Болница Бијељина	Страна 5 од 5	Издање:	Важи од:	УП-10-003
		5	2023-07-11	

4.6 Издавање дупликата извјештаја

Уколико корисник захтјева да се изда дупликат извјештаја, на издатом дупликату се ставља ознака „дупликат“ или „овај извјештај је дупликат издат на захтјев корисника“ у рубрици „Напомена“.

4.7 Чување резултата испитивања

Извјештаји о резултатима испитивања (папирна и електронска форма) чувају се у складу са законским захтјевима, према процедури ПР-10-001: *Управљање медицинском документацијом*.

5. ПРИЛОЗИ И ОБРАСЦИ

5.1 Прилози

- Нема.

5.2 Обрасци

- ОБ-10-016: Комуникација са подносиоцем захтјева за испитивања.
- ОБ-10-019: Протокол лабораторијске службе.

6. ЗАПИСИ

Табела 2:

Назив документа	Ознака обрасца	Документ формира	Број примјерака	Рок чувања	Мјесто чувања	Евидентирање
Комуникација са подносиоцем захтјева за испитивања	ОБ-10-016	Специјалиста мед. или клин. биохемије, Хем. спец. Биохемије, Дипл. фарм.-мед. биохемичар, лаборант	1	5 година	Служба за хематолошку и биохемијску дијагностику	-
Протокол лабораторијске службе	ОБ-10-019	Лабораторијски техничар	1	5 година	Служба за хематолошку и биохемијску дијагностику	-